

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ
ШИЛЖИЛТ
ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ
ХУУЛЬ
ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГА –
ийн танилцуулга

2022 он

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

 5 Бүлэг

 37 зүйл

Монгол Улсын Засгийн газраас 2020 оны 04 дүгээр сарын 07-ны өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон холбогдох бусад хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслүүдийг Улсын Их Хурал 2021 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэж баталлаа.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ
ШИЛЖИЛТ
ХӨДӨЛГӨӨНИЙ
ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгаар Монгол Улсын иргэн гадаадад, гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн Монгол Улсад хөдөлмөр эрхлэх, тэдгээрийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалахтай холбогдсон харилцааг зохицуулна.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

6 дугаар зүйл. Монгол Улсын иргэнийг гадаадад хөдөлмөр эрхлэхэд зуучлах үйлчилгээ

6.1. Монгол Улсын иргэнийг гадаадад хөдөлмөр эрхлэх, эсхүл дадлагажихад зуучлах үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөл /цаашид “тусгай зөвшөөрөл” гэх/-ийг хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага олгоно.

Тайлбар: “Дадлагажих” гэж ажлын байрны үндсэн чиг үүргийг сургалт, зааварчилгаатай хослуулан сургагч-ажилтныг дагалдуулан, цалин хөлстэй гүйцэтгэх хөдөлмөр эрхлэлтийг ойлгоно.

Монгол Улсын Засгийн газраас 2020 оны 04 дүгээр сарын 07-ны өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон холбогдох бусад хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслүүдийг Улсын Их Хурал 2021 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар баталлаа.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

6 дугаар зүйл. Монгол Улсын иргэнийг гадаадад хөдөлмөр эрхлэхэд зуучлах үйлчилгээ

6.2. Монгол Улсын иргэнийг гадаадад хөдөлмөр эрхлэхэд зуучлах үйлчилгээг дараах этгээд эрхлэхийг хориглоно.

6.2.1. аялал жуулчлал, агаарын тээврийн тасалбарын үйлчилгээ эрхэлдэг хуулийн этгээд;

6.2.2. хүн худалдаалах, хүн хулгайлах, өмчлөх эрхийн эсрэг болон эдийн засгийн гэмт хэрэг, Зөрчлийн тухай хуулийн 10.13 дугаар зүйлд заасан зөрчил үйлдсэн нь эрх бүхий байгууллагаар тогтоогдсон хүн, хуулийн этгээд;

6.2.3. төрийн албан хаагч;

6.2.4. гадаадын хөрөнгө оруулалттай хуулийн этгээд;

6.2.5. гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн, гадаадын хуулийн этгээд;

6.2.6. төрийн бус байгууллага;

6.2.7. шашны байгууллага;

6.2.8. хууль тогтоомжид заасан бусад.

- Монгол Улсын иргэнийг гадаад улсад хөдөлмөр эрхлэхэд зуучлах тусгай зөвшөөрлийг Хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн Төрийн захиргааны төв байгууллага олгох бөгөөд ашиг сонирхлын зөрчил үүсэхээс сэргийлж зуучлах үйлчилгээ эрхлэхэд хориглох хуулийн этгээдийг тодорхой тусгасан.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

7 дугаар зүйл.Тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлага

7.1.Тусгай зөвшөөрлийг дараах нөхцөл, шаардлагыг хангасан хуулийн этгээдэд олгоно:

7.1.1.гадаадад хөдөлмөр эрхлэхэд зуучлах хүчин төгөлдөр гэрээтэй байх;

7.1.2.хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулагч, төлөөлөн удирдах зөвлөл, гүйцэтгэх удирдлага, зуучлах үйлчилгээ үзүүлэх ажилтан нь хүн худалдаалах, хүн хулгайлах, өмчлөх эрхийн эсрэг болон эдийн засгийн гэмт хэрэг, **Зөрчлийн тухай хуулийн 10.13 дугаар зүйлд заасан** зөрчил үйлдэж байгаагүй, шүүхийн шийдвэрээр тогтоогдсон төлбөрийн өргүй байх;

7.1.3.хуулийн этгээд нь гэмт хэрэг үйлдэж эрүүгийн хариуцлага хүлээгээгүй, **Зөрчлийн тухай хуулийн 10.13 дугаар зүйлд заасан зөрчил үйлдээгүй**, шүүхийн шийдвэрээр тогтоогдсон төлбөрийн өргүй байх;

7.1.4.зуучлах үйлчилгээ эрхлэх байнгын орон тооны ажилтантай, хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний байгууллагад тавигдах стандарт, шаардлагыг хангасан байх;

7.1.5.хуулийн этгээдийн өөрийн хөрөнгийн хэмжээ **300.000.000 төгрөгөөс доошгүй** байх;

7.1.6.хуульд заасан бусад.

- Тусгай зөвшөөрлийг эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулсан, санхүүгийн болон хүний нөөцийн чадавхтай, хариуцлагатай хуулийн этгээдэд олгож, Монгол Улсын иргэний эрх, ашиг сонирхол зөрчигдөхөөс сэргийлэх, учирсан хохирлыг бууруулах, барагдуулах асуудлыг шинээр тусгасан.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

9 дүгээр зүйл. Тусгай зөвшөөрөл олгох

9.9. Хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага цахим систем ашиглан тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой үйлчилгээг цахимаар үзүүлж болно. Цахим системээр зөвшөөрлийн үйлчилгээ үзүүлэх, цахим системийг ашиглах журмыг хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

- Төрийн байгууллагын үйлчилгээнд цахим засаглалыг нэвтрүүлэх зорилго, зорилттой уялдуулан хуулийн төслийн хүрээнд олгох тусгай зөвшөөрөл, зөвшөөрлийг үйлчилгээг цахим систем ашиглан үзүүлэхтэй холбоотой зохицуулалтыг шинээр тусгасан.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ
ШИЛЖИЛТ
ХӨДӨЛГӨӨНИЙ
ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

15 дугаар зүйл. Зуучлах үйлчилгээний зардал

15.1. Гадаадад хөдөлмөр эрхлэхэд зуучлах гэрээгээр тохиролцсон хүлээн авагч тал буюу ажил олгогч хариуцахаас бусад тохиолдолд зуучлуулагч дараах зардлыг хариуцна:

15.1.1. тээврийн зардал;

15.1.2. бэлтгэл, сургалтын зардал;

15.1.3. эрүүл мэндийн үзлэгийн зардал;

15.1.4. гадаад улсын виз мэдүүлэхтэй холбоотой зардал.

15.2. Бэлтгэл, сургалтын зардлын дээд хэмжээг хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн тогтооно.

15.3. Энэ хуульд зааснаас бусад төлбөр, хураамж, дэнчин, барьцаа болон хүлээн авагч тал хариуцах зардлыг аливаа хэлбэрээр зуучлуулагчаас авахыг хориглоно.

- Монгол Улсын нэгдэн орсон Олон Улсын хөдөлмөрийн байгууллагын “Хөдөлмөр эрхлэлтийн хувийн албадын тухай” 181 дүгээр Конвенцийн үзэл баримтлалд нийцүүлэн Монгол Улсын иргэнийг гадаад улсад хөдөлмөр эрхлэхэд зуучлах үйл ажиллагааны эрх зүйн үндсийг шинэчлэн тусгасан.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

19 дүгээр зүйл. Мэргэжил, ур чадварыг баталгаажуулах

19.1. Гадаадад хөдөлмөр эрхлэх, дадлагажихаар бүртгүүлсэн зуучлуулагчийн Монгол Улсад эзэмшсэн мэргэжил, ур чадварын гэрчилгээ, үнэмлэх, дипломыг хүлээн авагч улсаас шаардсан тохиолдолд холбогдох түвшний боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, эсхүл зохих эрх бүхий байгууллага баталгаажуулна.

19.2. Монгол Улсын иргэн гадаадад эзэмшсэн мэргэжил, ур чадвараа тухайн улсад баталгаажуулаагүй тохиолдолд иргэний хүсэлтээр холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу мэргэжил, ур чадварын түвшинг тогтооно.

- Монгол Улсын иргэн гадаадад эзэмшсэн мэргэжил, ур чадвараа тухайн улсад баталгаажуулаагүй тохиолдолд Монгол Улсад холбогдох байгууллагаар тогтоолгож баталгаажуулж болохоор тусгалаа.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

20 дугаар зүйл. Монгол ажилтныг эх орондоо буцаж ирэхэд дэмжлэг үзүүлэх

20.1. Эх орондоо буцаж ирсэн монгол ажилтан ажлын байр бий болгох, жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэх, хөдөлмөр эрхлэхэд хууль тогтоомжид заасны дагуу дэмжих, төсөл, хөтөлбөрт хамруулах дэмжлэг үзүүлнэ.

20.2. Энэ хуулийн 20.1-д заасан үйл ажиллагааг Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан, Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан, холбогдох Засгийн газрын тусгай сангийн эх үүсвэрээр санхүүжүүлнэ.

20.3. Гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн болон хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь гадаадад хөдөлмөр эрхэлж байгаа Монгол Улсын иргэний эх орондоо буцан ирж хөдөлмөр эрхлэхийг дэмжихэд чиглэсэн төсөл, хөтөлбөр батлуулж, хэрэгжилтийг хангана.

- Гадаадад ажиллаж, амьдарч байгаа иргэдийг эх орондоо эргэн суурьших боломжийг бүрдүүлэх, тэдгээрийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах, зөрчигдөхөөс урьдчилан сэргийлэхтэй холбоотой төрийн байгууллагын хүлээх үүргийг тодорхой тусгаж, зуучлагчийн үүрэг, оролцоо, хариуцлагыг нэмэгдүүллээ.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

21 дүгээр зүйл. Гадаад ажилтны ажлын байрны төрөл, ангилал

21.5. Энэ хуулийн 21.3.3-т заасан нарийн мэргэшлийн ажлын байрны жагсаалтыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар хоёр жил тутамд 10 дугаар сарын 01-ний дотор Засгийн газар батална.

- Монгол Улсад нэн шаардлагатай нарийн мэргэжлийн гадаадын ажиллах хүч, мэргэжилтэнийг хялбаршуулсан нөхцөлөөр хөнгөлөлт чөлөөлөлтөд хамруулах зорилгоор Гадаад ажилтны ажлын байрны төрөл, ангилалийг тодорхойлж, нарийн мэргэжлийн жагсаалтыг 2 жил тутамд Засгийн газар тогтоох зохицуулалтыг тусгасан.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

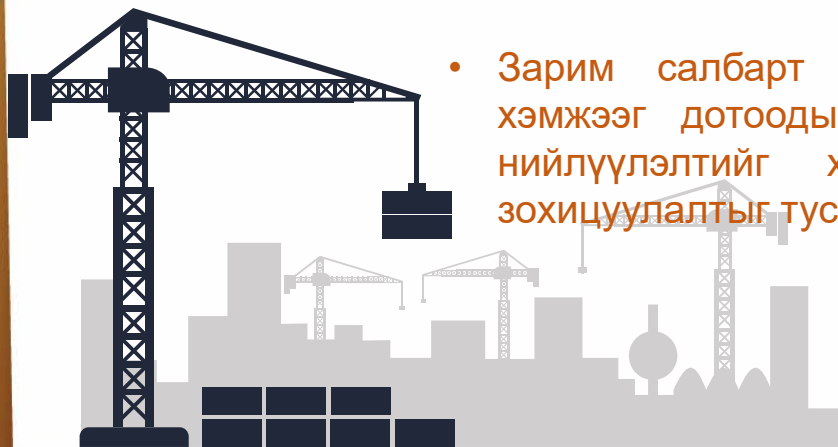
шинэчилсэн найруулгаас...

22 дугаар зүйл. Гадаад ажилтны тоо, хувь хэмжээг тогтоох

22.1. Монгол Улсад хөдөлмөр эрхлэх гадаад ажилтны тоо, хувь хэмжээг эдийн засгийн салбараар жил бүрийн 10 дугаар сарын 01-ний дотор Засгийн газар тогтооно.

22.2. Энэ хуулийн 22.1-д заасан тоо, хувь хэмжээг тогтоохдоо үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн санал, хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, нийлүүлэлтийг харгалзана.

- Зарим салбарт ажиллуулах гадаад ажилтны хувь хэмжээг дотоодын хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, нийлүүлэлтийг харгалзан Засгийн газар тогтоох зохицуулалтыг тусгасан.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

22 дугаар зүйл. Гадаад ажилтны тоо, хувь хэмжээг тогтоох

22.4. Хөдөлмөр эрхлэлтийн асуудал хариуцсан төв, орон нутгийн захиргааны байгууллага энэ хуулийн 24.1-д заасан ажил олгогчтой бүртгэлтэй ажилгүй иргэнийг ажлын байранд дагалдуулан сургах, ажлын байраар хангах гэрээ байгуулж хэрэгжүүлнэ. Дагалдан сургах ажилтны хувь хэмжээ нь тухайн ажил олгогчийн гадаад ажилтны 30 хувиас доошгүй байна.

- Гадаадаас ажилтан авсан ажил олгогч ажилтны хөдөлмөрлөх эрхийг хүндэтгэх, дотоодын ажил хайгчийг гадны өндөр ур чадвартай ажилтныг дагалдуулан сургах замаар өндөр ур чадварыг эзэмшүүлэх үүргийг шинээр тусгасан.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

23 дугаар зүйл. Гадаад ажилтныг хөдөлмөр эрхлүүлэхээр урих

23.4. Ажил олгогч хөдөлмөр эрхлэлтийн бүртгэл, мэдээллийн санд ажлын байрны зарыг байршуулж, ажилтныг идэвхтэй хайж эхэлснээс хойш **ажлын 14 өдрийн дотор** дотоодоос ажилтан авч чадаагүй бол гадаад ажилтныг хөдөлмөр эрхлүүлэх урилга хүсэх эрхтэй.

- Хөдөлмөрийн зах зээлээ хамгаалах, зөв зохистой зохицуулах зорилгоор ажил олгогч эхний ээлжинд дотоодоос ажилтан авч ажиллуулах шаардлагыг шинээр тусгасан.

Ингэснээр ажлын байрны захиалгаа мэдээллийн санд байршуулж, ажилтнаа идэвхтэй хайсан боловч ажлын байр сул хэвээр байгаа тохиолдолд ажил олгогч гадаад ажилтнаар хөдөлмөр эрхлүүлдэг болно.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

31 дүгээр зүйл.Гадаад ажилтныг хөдөлмөр эрхлэхэд чиг баримжаа олгох сургалт

31.1.Ажил олгогч анх удаа Монгол Улсад ирж байгаа гадаад ажилтныг Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомж, ёс заншлын талаар ерөнхий мэдээлэл болон хөдөлмөр эрхлэхэд шаардлагатай тусгай мэдээллээр хангах хөдөлмөр эрхлэх чиг баримжаа олгох сургалтад хамруулна.

31.2.Гадаад ажилтныг Монгол Улсад хөдөлмөр эрхлэх чиг баримжаа олгох сургалтын зардлыг ажил олгогч хариуцна.

31.3.Сургалтын жишиг хөтөлбөрийг хөдөлмөр эрхлэлтийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага баталж, хэрэгжилтэд хяналт тавина.

- Гадаад ажилтан авч ажиллуулж байгаа байгууллага, гадаадын ажилтны (хууль тогтоомжийг сахих биелүүлэх, соёл, ёс заншилд хүндэтгэлтэй хандах) талаарх тавигдах хяналт, хариуцлагыг нэмэгдүүлсэн.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

32 дугаар зүйл. Гадаад ажилтны ажлын байрны төлбөр

32.3. Энэ хуулийн 21.2.1, 21.2.3, 21.3.1, 22.5-д заасан гадаад ажилтан, боловсрол, шинжлэх ухаан, эрүүл мэнд, соёл, спортын байгууллагад гэрээгээр ажиллах эмч, эрдэм шинжилгээний ажилтан, мэргэжлийн багш, дасгалжуулагч авч ажиллуулах ажил олгогчийг ажлын байрны төлбөрөөс чөлөөлнө.

32.4. Засгийн газрын шугамаар авсан гадаадын хөнгөлөлтэй зээл, буцалтгүй тусламжийн хүрээнд төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх болон стратегийн ач холбогдол бүхий дэд бүтэц, үйлдвэрлэлийн бүтээн байгуулалтад гадаад ажилтан ажиллуулах тохиолдолд Засгийн газар ажлын байрны төлбөрөөс хөнгөлж, чөлөөлж болно.

- Гадаад ажилтны ажлын байрны төлбөрөөс чөлөөлөгдөх үндэслэл, нөхцлийг журмаар бус хуульд тусгайлан заасан. Мөн Засгийн газрын шугамаар авсан гадаадын хөнгөлөлтэй зээл, буцалтгүй тусламжийн хүрээнд төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх болон стратегийн ач холбогдол бүхий дэд бүтэц, үйлдвэрлэлийн бүтээн байгуулалтад гадаад ажилтан ажиллуулах тохиолдолд Засгийн газар ажлын байрны төлбөрөөс хөнгөлж, чөлөөлж болох зохицуулалтыг тусгасан.

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

33 дугаар зүйл. Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний мэдээллийн нэгдсэн сан

33.1. Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний мэдээллийн нэгдсэн сан нь монгол ажилтан, гадаад ажилтны цаасан болон цахим мэдээллээс бүрдэнэ.

33.2. Мэдээллийн санг бүрдүүлэх, шинэчлэх асуудлыг хөдөлмөр эрхлэлтийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага эрхэлж, хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хяналт тавина.

33.3. Мэдээллийн сангийн мэдээллийн ангилал, кодыг хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Үндэсний статистикийн хороо хамтран батална.

33.4. Мэдээллийн сан нь төрийн мэдээллийн бусад сантай мэдээлэл солилцох боломжтой байх бөгөөд төрийн мэдээллийн сан хариуцсан байгууллагад дундын мэдээллийн сан үүсгэн ажиллуулна.

33.5. Мэдээллийн сангийн бүрдэл, санг бүрдүүлэх, нууцлал, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт, аюулгүй байдал, байгууллага хооронд мэдээлэл солилцохтой холбоотой журмыг Засгийн газар тогтооно.

- Төрийн байгууллагын үйлчилгээнд цахим засаглалыг нэвтрүүлэх зорилго, зорилттой уялдуулан хуулийн төслийн хүрээнд олгох тусгай зөвшөөрөл, зөвшөөрлийг үйлчилгээг цахим систем ашиглан үзүүлэхтэй холбоотой зохицуулалтыг шинээр тусгасан. (www.ezushuurul.mn нэвтрүүлсэн, хуульд нийцүүлэн хөгжүүлнэ.)

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ

шинэчилсэн найруулгаас...

Хууль батлагдсанаар мэргэжилтэй, ур чадвартай хүний нөөцийг нэмэгдүүлэх, дотоодын ажиллах хүчийг бүрэн ашиглах, ажилгүйдлийг бууруулах, ажлын байр нэмэгдэх боломжийг бүрдүүлэх төдийгүй гадаадад ажиллаж байгаа иргэдийн гэр бүлийн тогтвортой байдлыг хамгаалах, эх орондоо эргэн суурьшихыг дэмжих зэрэг нийгэм, эдийн засгийн үр нөлөөтэй юм.

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа

